

[Undervisningsministeren]

og de er som bekendt ganske mange. De private skoler bestemmer selv, hvilke elever de vil optage, ligesom de selv bestemmer, hvilke elever de vil skaffe sig af med – hvormed det dog ikke skal antydes, at det er en hyppig foreteelse, at en elev på en privatskole må forlade denne efter skolens ønske. De private skoler kan antage lærerkræfter uden læreruddannelse. De private skoler kan søge at udnytte deres kapacitet ved at avertere efter elever, hvis de ikke hører til den kategori, der har etableret ventelister. Der er ikke for de private skoler samme formaliserede og etablerede klagevej som i folkeskolen.

Heroverfor står så folkeskolen med sine faste skoledistrikter. Den kan ikke oprette ventelister, men har pligt til når som helst at optage de elever, der bor i skoledistriktet, også sådanne, som kommer fra de private skoler. Folkeskolen beskæftiger alene lærerkræfter med folkeskolelæreruddannelse og kan ikke avertere med ledige elevpladser.

Enhver stedlig beslutning, der vedrører et barns skolegang i folkeskolen, kan ankes til amtsrådet og derfra, hvis man ønsker det, videre til ministeriet.

Det er næppe disse områder, man har i tankerne, hvis man ønsker at forbedre forholdene i folkeskolen.

Nu er folkeskoleloven som bekendt en rammelov, der i betydelig grad giver kommunerne mulighed for at indrette den kommunale skole efter stedligt ønske og stedligt behov. Derfor kan der også være stor forskel på folkeskolen fra kommune til kommune og vel i og for sig også fra skoledistrikt til skoledistrikt. Men selv om kommunerne har mange handlemuligheder på folkeskoleområdet, er der dog forhold, som de ikke uden videre selv kan beherske, for det er et generelt træk ved folkeskolen, at den i mange måder afspejler forholdene i det samfund, den virker i, og det gælder såvel lokalsamfundet som samfundet i bredere forstand.

Den økonomiske krise, den store arbejdsløshed og alt, hvad den medfører, herunder den enkeltes utryghed og frygt for fremtiden, sætter naturligt også sine spor i folkeskolen, og derfor kan for så vidt enhver bestræbelse for at imødegå krisens virkninger betragtes som en indirekte bestræbelse for at forbedre forholdene i folkeskolen.

En mere direkte måde, hvorpå lovgivningsmagten kan forbedre forholdene i folke-

skolen, er gennem overvejelser om ændringer af folkeskolelovens rammebestemmelser. Nogle kunne måske nok forestille sig ændringer her, som efter deres mening kunne bevirke en forbedring af forholdene. Men rammebestemmelserne er jo som bekendt blevet til gennem et politisk forlig. Over for dette forlig har regeringen udvist den nødvendige loyalitet og vil fortsat gøre det, så længe forliget består, og regeringen ønsker, at forliget fortsat skal bestå.

Da jeg har vanskeligt ved at forestille mig, at der kan foreslås ændringer til folkeskolens rammebestemmelser, uden at det kommer til at berøre en eller flere af parternes interesser i forliget, har jeg ikke planer om sådanne ændringer. Jeg kan altså besvare det stillede spørgsmål derhen, at regeringen på denne baggrund ikke har aktuelle planer om direkte foranstaltninger omkring forholdene i folkeskolen.

Men jeg må samtidig hævde, at regeringen heller ikke kan acceptere den kritik af folkeskolen, som spørgsmålet rummer. Folkeskolen fungerer i dag i overvejende grad som en god skole og som en skole, den overvejende del af forældrene er glade for.

Af forespørgslen fremgår det, at man ønsker en sikring af det frie skolevalg. Dette har jeg forstået som en sikring af, at det enkelte hjemms ønske om at kunne få sit barn placeret i en privat skole skal kunne realiseres. Men en sikring af det frie skolevalg i så bogstavelig forstand er ikke mulig, for det måtte jo forudsætte, at der for enhver elev i enhver lokalitet og til enhver tid bestod en reel valgmulighed mellem folkeskole og privatskole, og det vil igen sige, at enhver elev i princippet beslaglagde et dobbelt sæt af ressourcer med hensyn til grundlæggende uddannelse.

For de elever, der er optaget i en privatskole, består der altid en reel valgmulighed, men det gør der kun, fordi folkeskolen har en forpligtelse til når som helst at modtage elever i de klasser, der er knyttet til den. En sikring af det frie skolevalg i bogstavelig forstand vil aldrig kunne gennemføres under så forskellige vilkår som dem, der gælder for henholdsvis den offentlige og den private sektor i den grundlæggende uddannelse, hvor den ene part har den fulde forpligtelse og den anden part er et alternativt tilbud, så